ARTIS

Plantoelichting – aanpassing entree Rotonda in ARTIS Aquarium

Projectnaam:	ARTIS-Aquarium – entree Rotonda
Adres:	Plantage Middenlaan 53, Amsterdam Gebouw 301, ARTIS-Aquarium
Datum	31-03-2025 – gewijzigd 02-09-2025, gewijzigd 16-09-2025, gewijzigd 18-11-2025, gewijzigd 08-12-2025, gewijzigd 22-12-2025

De restauratie van het ARTIS-Aquarium is in uitvoering. Onderdeel van het ARTIS-Aquarium is het bouwdeel de Rotonda. Deze aanvraag heeft een relatie met de reeds verstrekte en uitgevoerde vergunning van de Rotonda, zaaknummer 12695128 d.d. 2 mei 2024 (constructieve aanpassing) en zaaknummer 12295864|OLO-8101347 d.d. 05 oktober 2023 (herstel vloerniveau en vensters). Welke weer onderdeel is van de reeds verleende vergunningen OLO-4318917 en OLO 6867321.

Deze aanvraag betreft een wijziging van de entree van de gang (T1.10) naar de rotonda zelf (T1.11). In deze plantoelichting wordt nadere toelichting gegeven bij de tekeningen, 647 toegang T1.11

Naar aanleiding van de beoordeling op 16 oktober 2025 door de Commissie Omgevingskwaliteit van de gemeente Amsterdam, is nader onderbouwd hoe de voorgestelde aanpassingen de monumentale waarden respecteren en hoe deze passen in de beoogde (tijdelijke) invulling van de ruimte.

Entree Rotonda

Het uitgangspunt is om de historische gelaagdheid en bouwsporen uit de periode 1882-1923 zichtbaar en leesbaar te maken. De archieftekeningen uit deze periode (Salm, Ouendag) zijn geraadpleegd en gebruikt als onderleggen voor het vervaardigen van een 3D-model, ter reconstructie van het Auditorium. Hierin zijn de positionering van de collegebanken, trapopgangen en toegangen uitgewerkt. Tevens zijn er aanvullende kleur-historische onderzoeken gedaan, uitgevoerd doo[5.1, 2, e] d.d. 16-04-2024 (reeds toegevoegd bij deze vergunningsaanvraag).

De huidige entree vanuit de omgang T1.10 richting de Rotonda T1.11 is tijdens de verbouwing van het diorama in 1923, naar ontwerp van Ouendag, een toog verplaatst richting as G. Tevens is de trap vanaf de begane grond ruimte 0.18 destijds mee verplaatst.

Om historische en praktische redenen wil ARTIS de toegang tot de Rotonda wijzigen.

Het uitgangspunt voor de omgang T1.10 is de situatie zoals door Salm in 1923, hiertoe zijn reeds de raampartijen in de omgang T1.10, zoals die in het gevelbeeld in 1923 zichtbaar waren gereconstrueerd. In deze lijn is het logisch om de entree vanuit de omgang, te reconstrueren naar de plek waar deze in het ontwerp, ten tijde van het Auditorium, van Salm zat.

De praktische reden is dat voor de beoogde (tijdelijke) invulling van de Rotonda, de huidige toegang onvoldoende breedte geeft voor een prettige doorgang van inkomende en uitkomende bezoekersstromen, tevens is de doorgang onvriendelijk voor o.a. rolstoelgebruikers.

De beoogde (tijdelijke) invulling van de Rotonda betreft een toegankelijke ruimte met een beleving die aansluit op de verhaallijn van het nieuwe ARTIS-Aquarium middels een installatiekunstwerk. deze beleving begint in de omgang T1.10. een juiste positionering en maatvoering van de entree is essentieel.

De verplaatsing van de entree wordt op een zodanige wijze uitgevoerd, dat deze omkeerbaar is en historische tijdlagen leesbaar blijven. Bovendien wordt gekozen voor een (historisch) logische positie.

De nieuw te creëren sparing komt op de plek van de oorspronkelijke sparing in de periode van Salm en zal hierdoor geen monumentale onderdelen van het ontwerp van Salm, noch van Ouendag aantasten. De bestaande toegang van Ouendag wordt zowel boven (T1.10) als onder aan de trap (0.18) terug liggend dichtgezet met conservering van het bestaande kozijn, hierdoor is deze tijdlaag zichtbaar zowel in de omgang op de verdieping als op de begane grond,. geheel in lijn met de uitgangspunten.

De eerder voorgestelde wand in de ruimte komt te vervallen.

Ter verduidelijking zijn onderstaande illustraties toegevoegd;

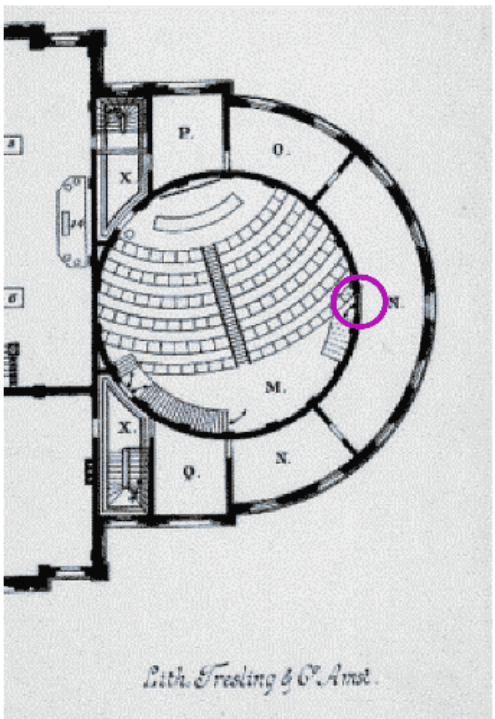

Situatie Salm, 1882
ingang gemarkeerd met paarse cirkel

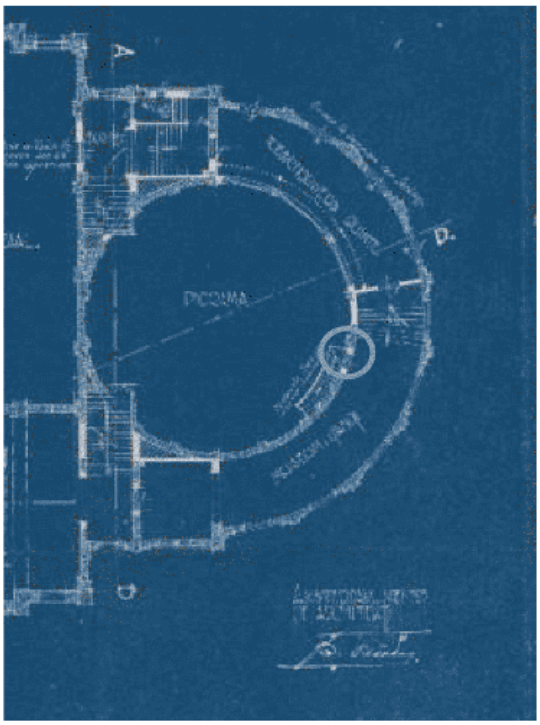

Situatie Ouendag, 1923
ingang gemarkeerd met blauwe cirkel

ARTIS

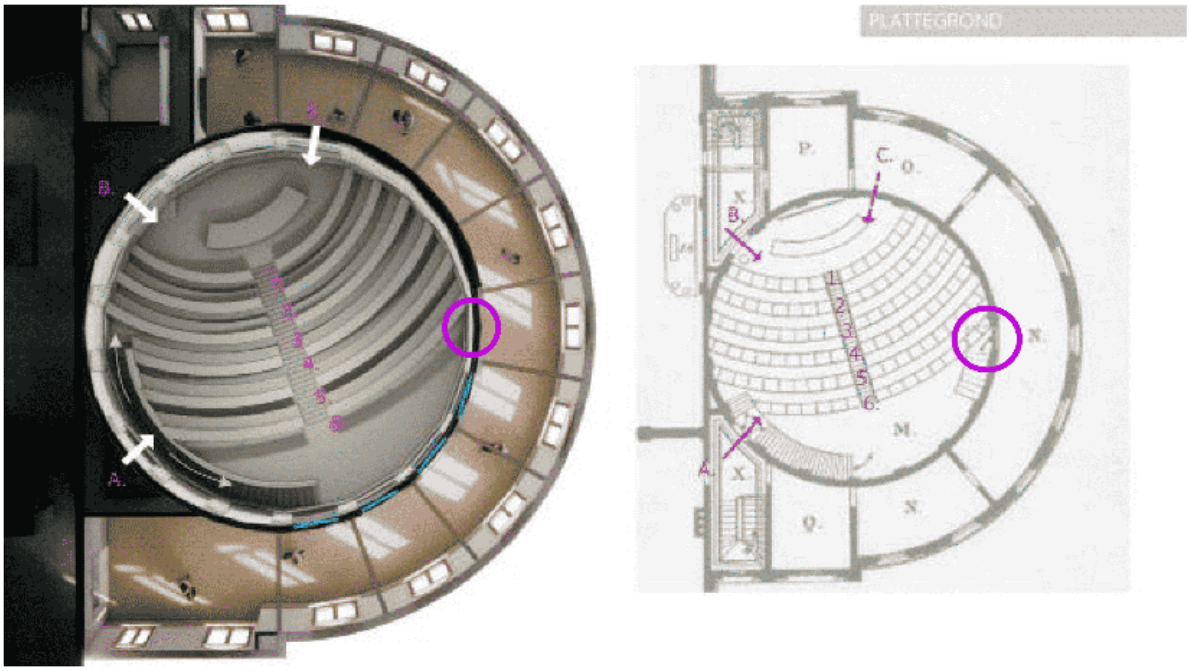

Reconstructie auditorium, met alle ingangen, A, ingang voor studenten naar college banken, B ingang van professor, c ingang vanuit kantoor professor, ingang gemarkeerd met paarse cirkel gaf onder de college banken toegang naar beneden.

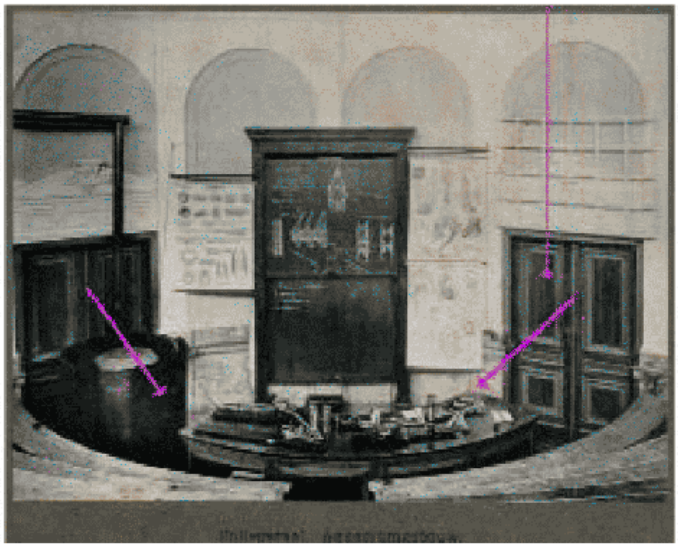

Archief foto met toegang B en C, sporen van toegang B zijn nog zichtbaar.

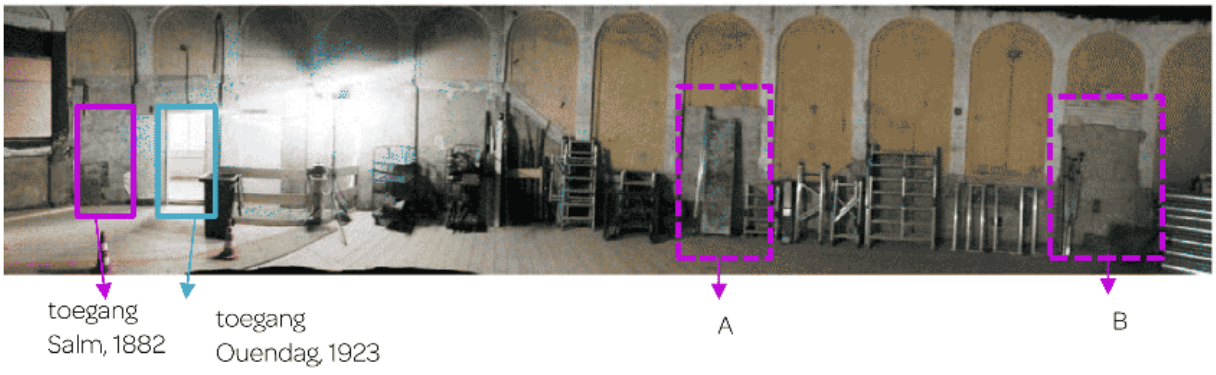

Huidige situatie

ARTIS

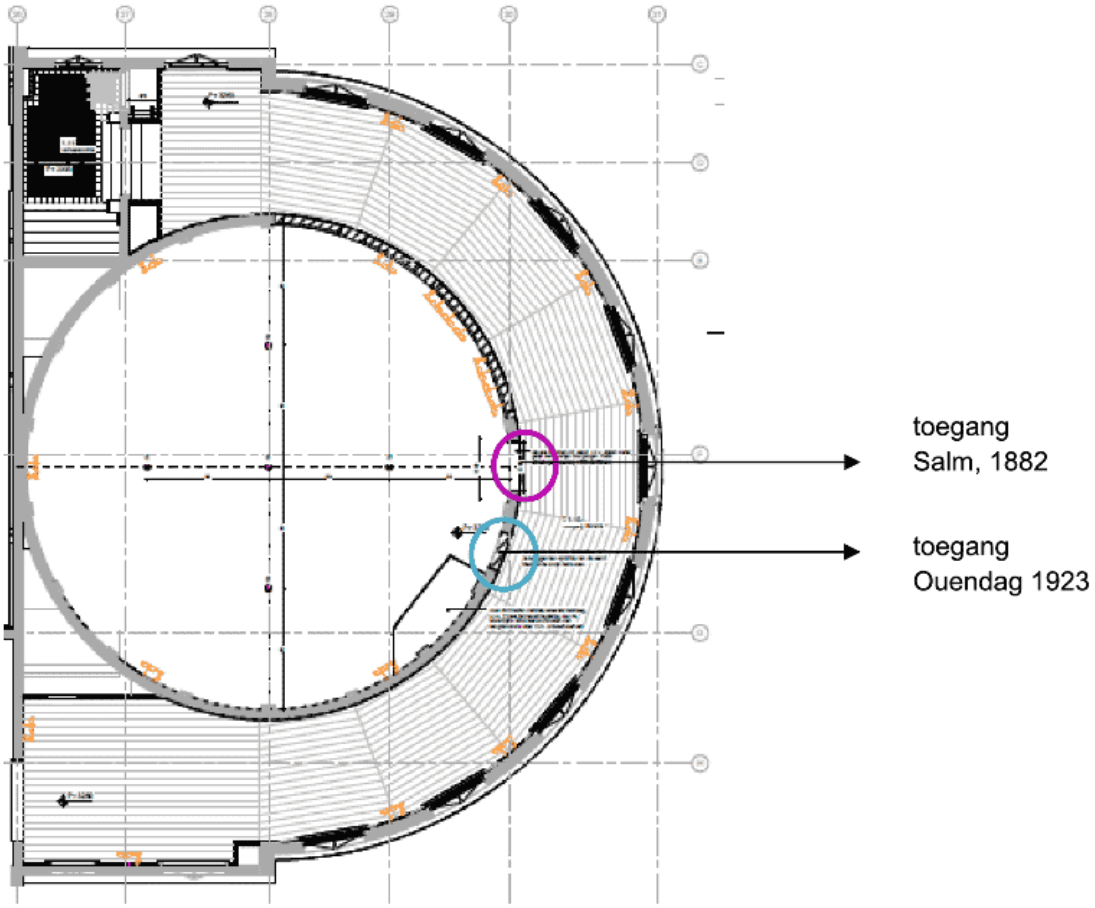

Afwerking en detaillering nieuwe doorgang

De opening wordt afgewerkt met een (wit) stalen kader, in lijn met de detaillering van de kaders in wit staal en messing in andere doorgangen in het gebouw, zie referentie beelden.

ARTIS

ARTIS

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1